

EKONOMİ GÖSTERGELERİ
KIRŞEHİR
2017

KIRŞEHİR YATIRIM DESTEK OFİSİ

İÇİNDEKİLER

1	GİRİŞ	04
2	FİNANSAL VERİLER	06
3	İHRACAT VERİLERİ	12
4	KURULAN – KAPANAN ŞİRKET VERİLERİ	24
5	SANAYİ KAPASİTE RAPORU VERİLERİ	26
6	YATIRIM TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLARIN VERİLERİ	29
7	TURİZM VERİLERİ	36

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Toplam Mevduat, Nakdi Kredi ve Takipteki Alacaklar Miktarlarındaki Değişim (BDDK, 2017).....	6
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Toplam Mevduat, Toplam Nakdi Kredi ve Takipteki Alacaklar Tutarlarındaki Değişim (BDDK, 2017).....	7
Şekil 3: Yıllara Göre Kredi Türlerinin Kullanımındaki Değişim (BDDK, 2017).....	9
Şekil 4: Kredi Kullanımının Sektörlere Göre Dağılımı (BDDK, 2017).....	11
Şekil 5: Yıllara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2017).....	12
Şekil 6: Aylara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2017).....	13
Şekil 7: Bölgelere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2017).....	14
Şekil 8: Bölgelere Göre 2016 Yılı İhracat Oranları (TİM, 2017).....	15
Şekil 9: En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler Listesi (TİM, 2017).....	16
Şekil 10: Sektörlere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2017).....	17
Şekil 11: Otomotiv Endüstrisi Sektörü İhracat Verileri (TİM, 2017).....	18
Şekil 12: Meyve Sebze Mamulleri Sektörü İhracat Verileri (TİM, 2017).....	19
Şekil 13: Demir ve Demir Dışı Metaller Sektörü İhracat Verileri (TİM, 2017).....	20
Şekil 14: Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektörü İhracat Verileri (TİM, 2017).....	21
Şekil 15: Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller (TİM, 2017).....	22
Şekil 16: Yıllara Göre Kapasite Raporu Sahibi İşletme ve Personel Sayısı Değişimi (TOBB, 2017).....	27
Şekil 17: Son Beş Yılda Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Yüzdesele Dağılımı.....	32
Şekil 18: Kırşehir'i Ziyaret Eden Turistlerin Dağılımı (Kırşehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, 2017).....	37

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Kurulan – Kapanan İşletme Verileri (TOBB, 2017).....	25
Tablo 2: Yıllara Göre Yatırım Tutarları (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017).....	30
Tablo 3: Destek Unsurlarına Göre 2016 Yılında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin Dağılımı (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017).....	30
Tablo 4: Son Beş Yılda Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017).....	31
Tablo 5: Son Beş (2012–2016) Yılda Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların İlçelere Göre Dağılımı (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017).....	34
Tablo 6: Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların Türlerine Göre Dağılımı (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017).....	35

GİRİŞ

1 Konum olarak Türkiye'nin tam ortasında İç Anadolu bölgesinde bulunan Kırşehir'in tarihi Hititler'e kadar dayanmakta olup tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Özellikle 12.yy'da Moğolların Anadolu'da tamamen hüküm kurmasına müteakiben Kırşehir'e atanan Vali Cacaoğlu Nurettin döneminde Kırşehir, Türk Kültür Merkezlerinin en önemlilerinden biri haline gelmiş olup, ilk Türkçe eserlerden olan Garibname'nin yazarı Aşık Paşa, Gökbilim Medresesi kurucusu Caca Bey, Ahilik teşkilatının piri Ahi Evran, Aşık Paşa'ya hocalık yapmış Mevlevi tarikatının önde gelen mensubu Süleyman Türkmani, edebiyat ve tasavvuf yazarı Mevlevi tarikatı mensubu Ahmedî Gülşehri ve Hacı Bektaş Veli gibi Türk İslam şair, düşünür ve mutasavvıflara ev sahipliği yapmış ve yetiştirmiştir. Ayrıca ticaretin önemli güzergâhlarından tarihi İpek Yolu ticaret güzergâhında bulunan Kırşehir bu özelliği itibarıyla da önem taşımaktadır.

Tüm Türkiye'de gözlemlenen kırsaldan merkeze göç Kırşehir için de geçerli olup, 2015 yılına kıyasla az bir artışla 2016 yıl sonu toplam nüfusu 229.975 olarak gerçekleşmiştir. Kırşehir'in son on yılda toplam nüfusunda artış görülmemekle beraber 130.915 olan merkez ilçe nüfusunun yıllar itibarıyla artış gösterdiği gözlenmektedir. Kırşehir halkının geçim kaynakları ve ekonomisi ağırlıklı olarak tarımsal ve hayvansal üretime dayalı olmakla beraber geçmişte devlet yatırımları olarak kurulan ve günümüzde özel sektör işletmesinde bulunan Petlas Lastik Fabrikası ve Çemaş Döküm Fabrikası ayrıca Devlet yönetiminde bulunan Şeker

Fabrikası şehrin en büyük sanayi tesisleri konumundadır. Ağır sanayi yatırımı az olan Kırşehir'de özellikle mobilya, maden, metal sanayi, et, süt, seracılık ve tarımsal ürün işleme gibi çeşitli sektörlerdeki yatırımlar ve Petlas Lastik Fabrikasının ve Çemaş Döküm Fabrikasının ilave yatırımları ile istihdam artmakta ve şehrin ekonomisi gelişme göstermektedir.

FINANSAL VERİLER

Kırşehir'de faaliyette bulunan banka şube sayısı 2016 yıl sonu itibarıyla 27'ye ulaşmış olup şube başına düşen nüfus sayısı 8.354 kişi olmuştur. 2010 yılında kişi başına düşen toplam mevduat miktarı 4.396 TL iken 2016 yıl sonu itibarıyla bu miktar %118 artış ile 9.596 TL'ye ulaşmıştır. Kişi başına düşen toplam mevduat miktarı bir önceki yıla kıyasla ise %16 artış göstermiştir. 2010 yılında kişi başına düşen nakdi kredi miktarı 3.317 TL iken 2016 yıl sonu itibarıyla %303 artış ile 13.359 TL'ye ulaşmıştır. Kişi başına düşen nakdi kredi miktarı 2015 yılına kıyasla ise %18 artış göstermiştir. 2010 yılında 79 TL olan ve 2011 yılında 69 TL'ye kadar gerileyen bankalardaki kişi başına düşen takipteki alacak miktarı 2016 yılında 368 TL'ye çıkmıştır. Kişi başına düşen takipteki alacak miktarı 2010 yılından 2016 yılına kadar yaklaşık %366 oranında artış göstermiştir.

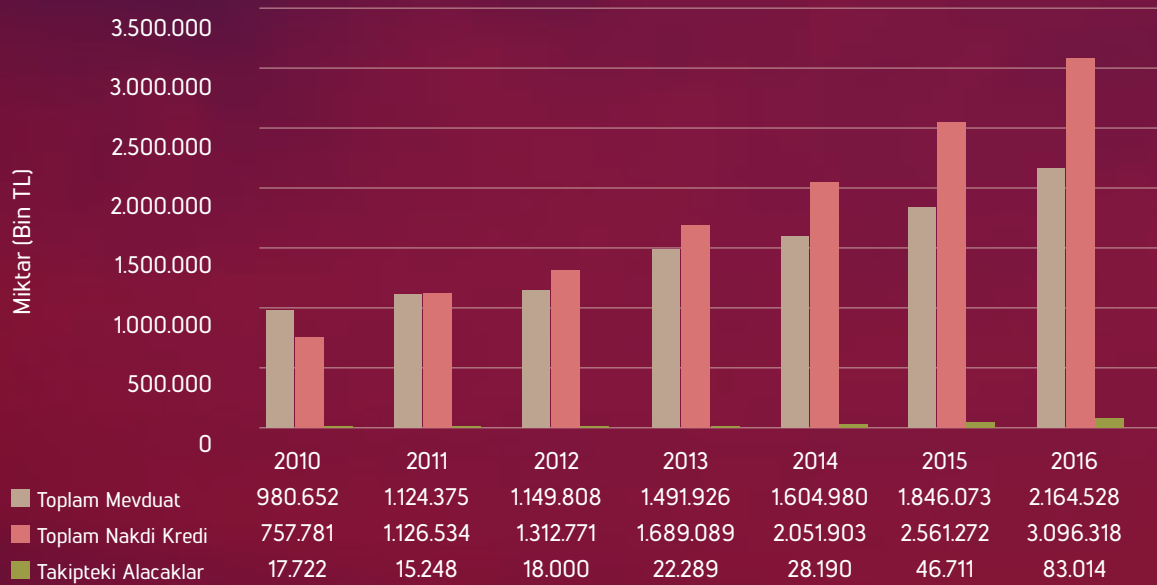
Şekil 1: Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Toplam Mevduat, Nakdi Kredi ve Takipteki Alacaklar Miktarlarındaki Değişim (BDDK, 2017)

Kırşehir'deki Toplam Mevduat miktarı 2015 yılından 1.85 milyar TL iken %17 oranında artış ile 2016 sonu itibarıyla 2.16 milyar TL'ye yükselmiştir. 2010 yılından bu yana toplam mevduat miktarında yaşanan artış ise %121'dir. Toplam Nakdi Kredilerde yaşanan artış ise Toplam Mevduat miktarında yaşanan artışa göre daha fazladır. Toplam nakdi

krediler toplamı 2016 sonu itibarıyla 3.096.318.000 TL olup 2010 yılından bu yana %309'luk bir artış göstermiştir. 2015 yılına kıyasla ise %21'lik bir artış yaşanmıştır. Toplam takipteki alacak miktarı ise 2010 yılında 17.7 milyon TL iken 2015 yılında 46.7 milyon TL'ye, 2016 yıl sonu itibarıyla ise 83 milyon TL'ye yükselmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibarıyla Toplam Mevduat, Toplam Nakdi Kredi ve Takipteki Alacaklar Tutarlarındaki Değişim (BDDK, 2017)

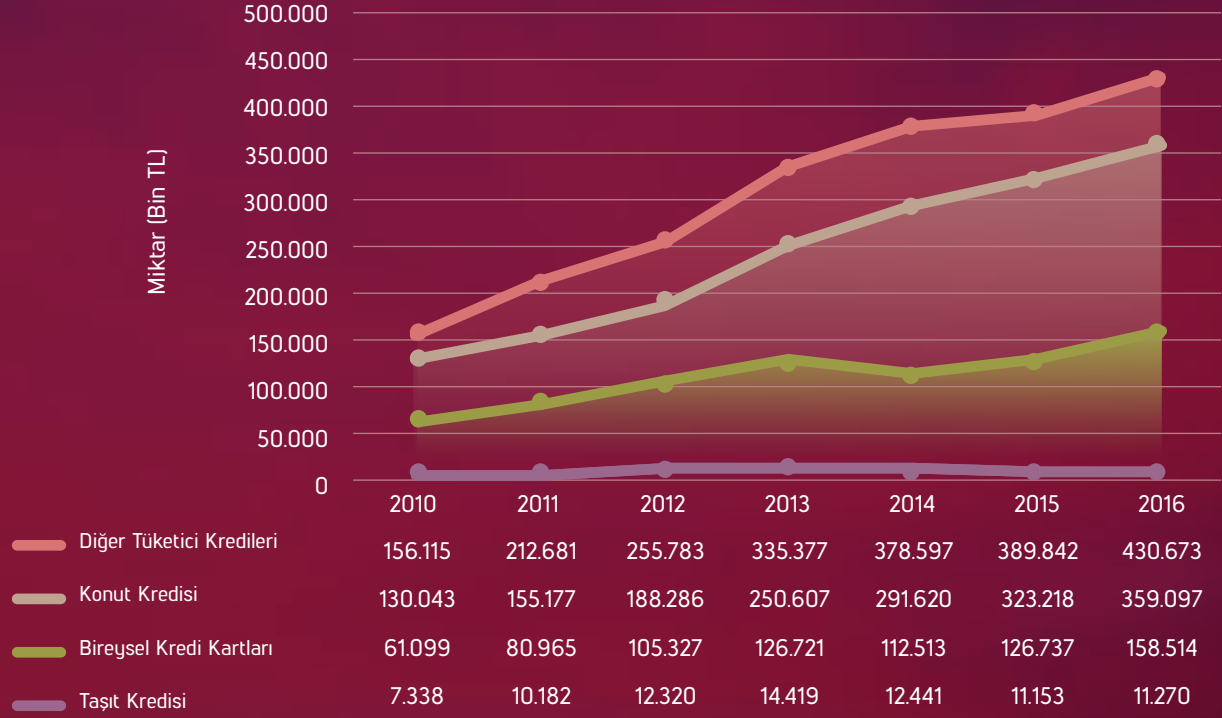
Kırşehir'de kullanılan kredi türleri incelendiğinde, 2016 yıl sonu itibarıyla diğer tüketici kredilerinin yaklaşık 431 milyon TL'ye, konut kredilerinin 359 Milyon TL'ye, bireysel kredi kartları borcunun 159 milyon TL'ye ve taşıt kredilerinin ise 11.3 milyon TL'ye ulaştığı görülmektedir. 2010 yılından 2016 yıl sonuna kadar diğer tüketici kredilerinde ve konut kredisi kullanımında %176, bireysel kredi kartı borcunda %159 ve taşıt kredilerinde %54 oranında artışlar gerçekleşmiştir. 2016 yıl sonu verileri 2015 yıl

sonu verileriyle kıyaslandığında ise diğer tüketici kredileri kullanımında %10,5, konut kredisi kullanımında %11,1, bireysel kredi kartı borcunda %25,1 ve taşıt kredilerinde %1 oranında artışlar görülmektedir. 2010 yılından itibaren taşıt kredilerindeki artışlar sınırlı kalırken diğer kredilerdeki artışlar oldukça dikkat çekici seviyededir.

Bireysel krediler bazında 2015 yılında 19,2 milyon TL olan Takipteki Krediler, %25 oranında artışla 2016 yıl sonu itibarıyla 24 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Şekil 3: Yıllara Göre Kredi Türlerinin Kullanımındaki Değişim (BDDK, 2017)

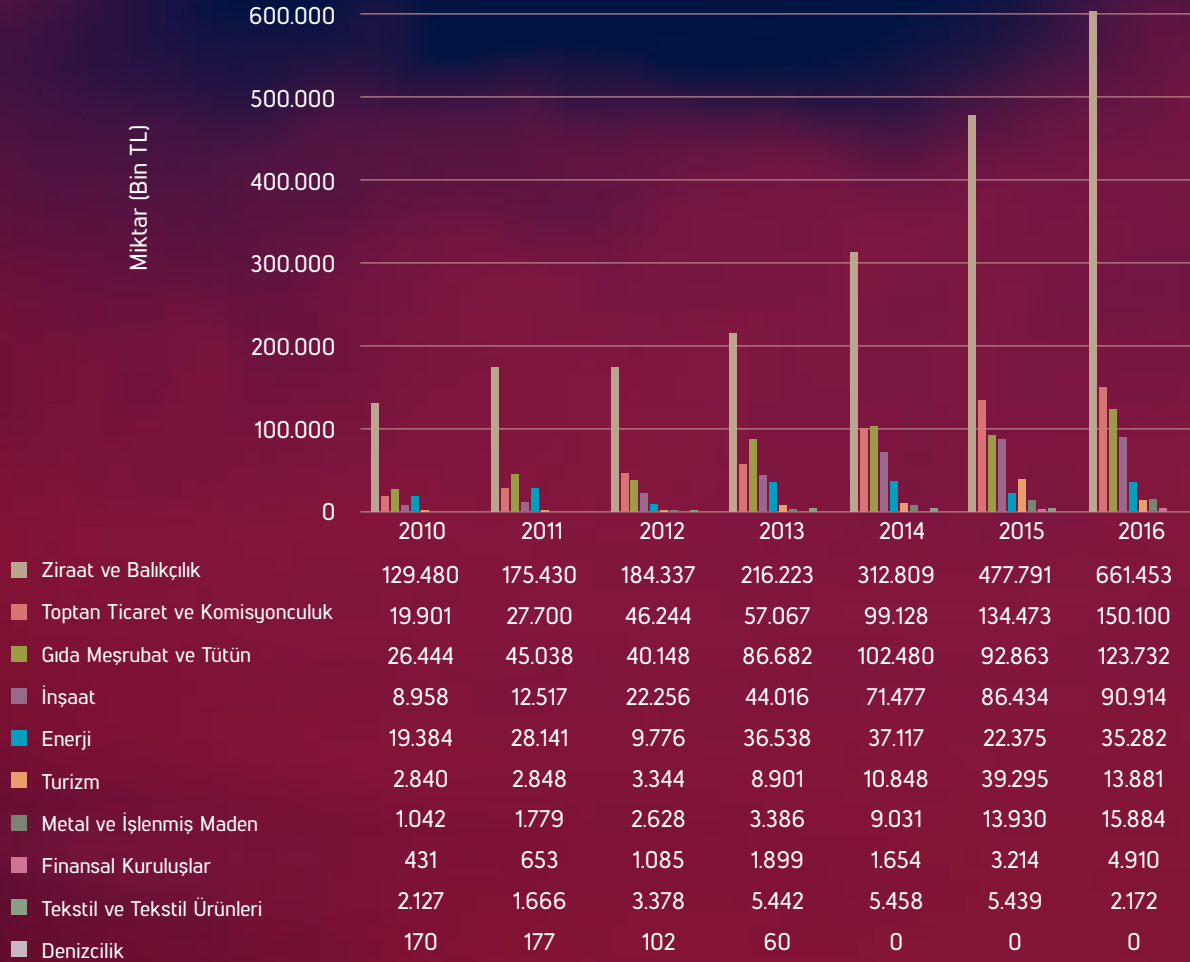

Kırşehir'de kullanılan sektörel krediler incelendiğinde, 2015 yılına kıyasla yaklaşık %25,4'lük artışla 2016 yıl sonu sektörel krediler toplamı 1.1 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kullanılan kredilerin sektörleri incelendiğinde sırasıyla Ziraat ve Balıkçılık, Gıda, Toptan Ticaret ve Komisyonculuk, Meşrubat ve Tütün ile İnşaat sektörlerinde en fazla kullanımın gerçekleştiği görülmektedir. 2016 yılı sonu itibarıyla Ziraat ve Balıkçılık sektörü 661 milyon TL, Toptan Ticaret ve Komisyonculuk sektörü 150 milyon TL,

Gıda, Meşrubat ve Tütün sektörü 124 milyon TL ve inşaat sektörü 91 milyon TL kredi tutarlarına ulaşmıştır.

Gayrinakdi krediler toplamı ise 2016 yıl sonu itibarıyla 2015 yılına kıyasla %14'lük artış ile 118 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Sektörel bazda Takipteki krediler ise 2016 yıl sonu itibarıyla 2015 yılına kıyasla %111 oranında artışla 41 milyon TL'ye ulaşmıştır.

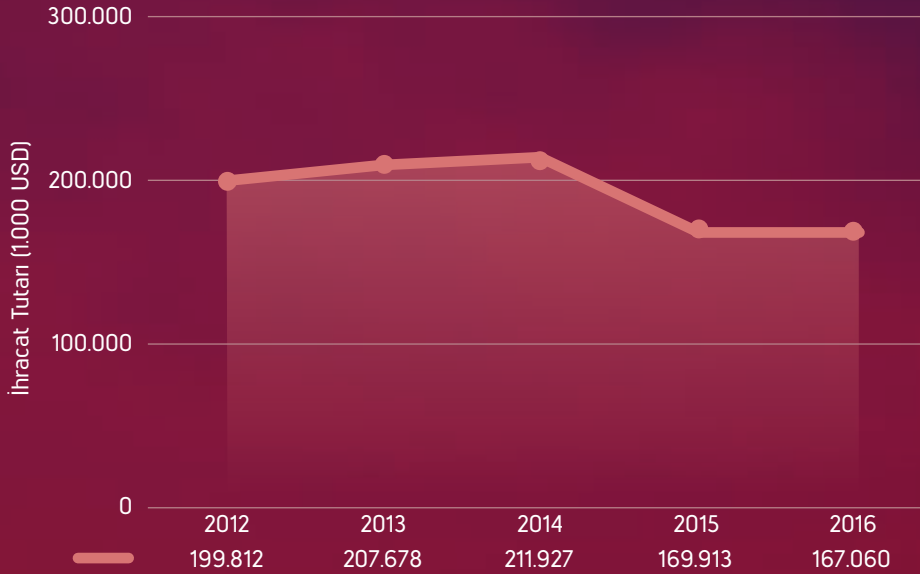
Şekil 4: Kredi Kullanımının Sektörlere Göre Dağılımı (BDDK, 2017)

İHRACAT VERİLERİ

3 Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre Kırşehir'in 2015 yılında 169,91 milyon \$ olarak gerçekleşen ihracatı yaklaşık %1,7'lik düşüş ile 2016 yılında 167,06 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Kırşehir'in ihracat tutarları 2014 yılına kadar sürekli artış göstermekte iken 2015 ve 2016 yıllarında düşüş göstermiştir, bu düşüşün global piyasalardaki durgunluklar ve Ortadoğu ve Körfez ülkelerindeki iç karışıklıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

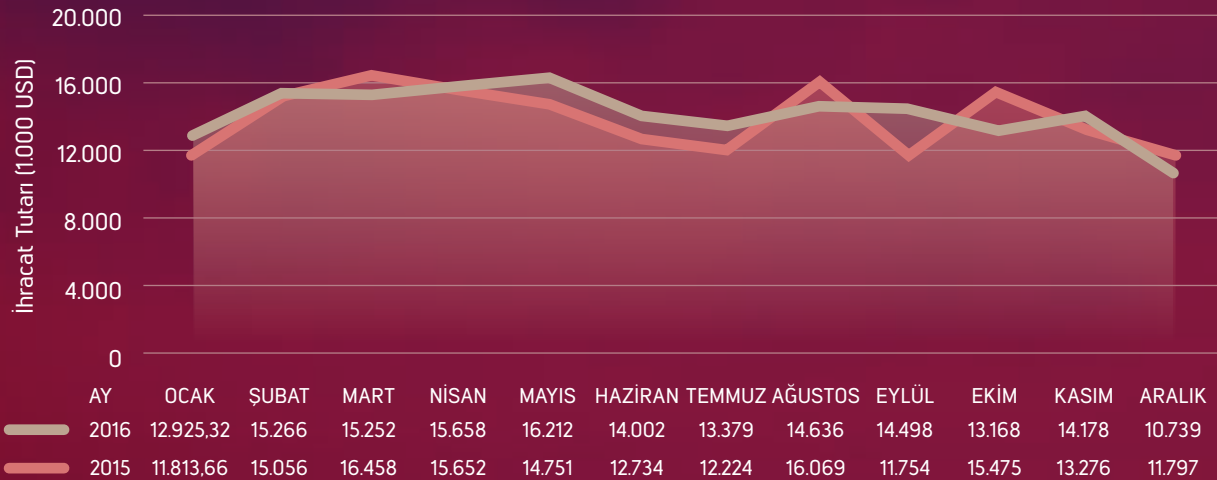
Şekil 5: Yıllara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2017)

2012, 2013 ve 2014 yıllarındaki, Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri ile Demir ve Demir Dışı Metaller sektörlerinin ihracat tutarlarındaki artışların yanında Kırşehir'in ihracat rakamlarının hızlı ve düzenli artış trendinin ana sebebi Petlas Lastik Fabrikasının üretim ve ihracat tutarlarındaki artıştır.

Gerçekleşen ihracat miktarları aylara göre incelendiğinde 2016 yılında en fazla ihracatın Mart, Ağustos ve Ekim aylarında gerçekleştiği, Aralık ve Ocak aylarında ise nispeten daha düşük miktarlarda ihracat gerçekleştirilebildiği gözlemlenmektedir. Sonbahar mevsiminde yaşanan düşüşün sebebi sektörlerin çalışma takvimi ile ilgili olduğu düşünülebilir.

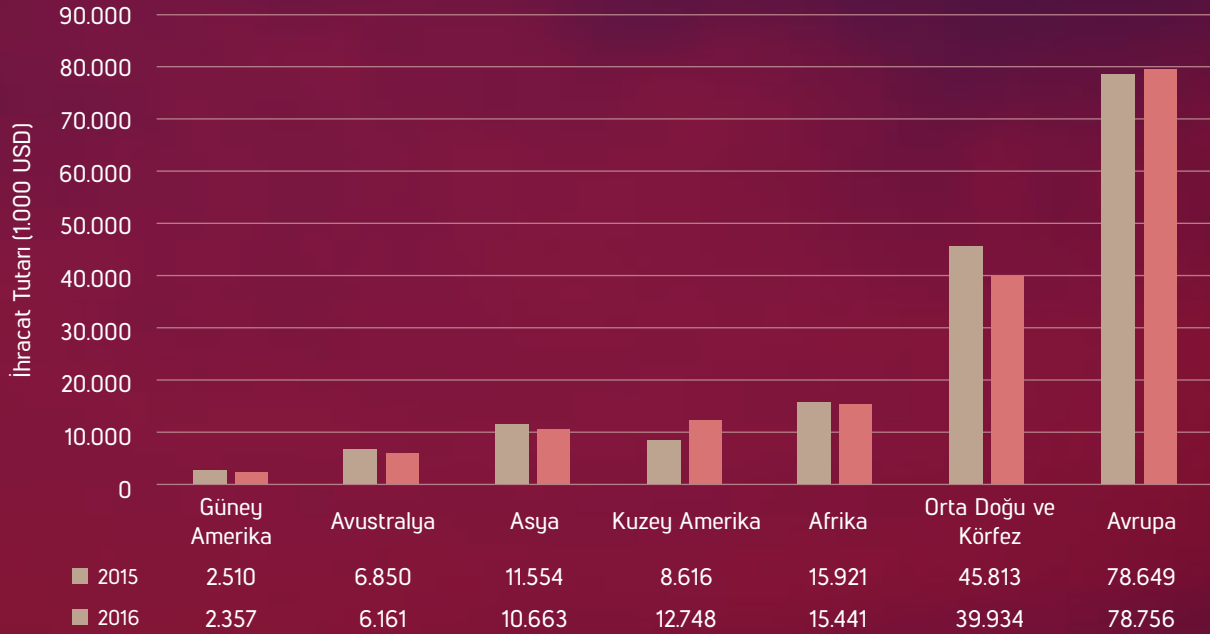
Şekil 6: Aylara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2017)

Bölgelere göre gerçekleştirilen ihracat miktarı incelendiğinde 2016 yıl sonu itibarıyla en fazla ihracatın 79,8 milyon \$ ile Avrupa ülkelerine gerçekleştirildiği, Ortadoğu ve Körfez Ülkelerine ise yaklaşık 40 milyon \$ ihracat gerçekleştirildiği gözlemlenmektedir.

2015 yılına kıyasla 2016 yılında Orta Doğu ve Körfez Bölgesi hariç diğer tüm bölgelere yapılan ihracat miktarlarının stabil olduğu görülmektedir. Orta Doğu ve Körfez ülkelerinde yaşanan iç karışıklıklar ve ekonomik olarak düzensizlikleri bu ülkelere yapılan ihracattaki düşüşün ana sebebi olarak düşünülebilir.

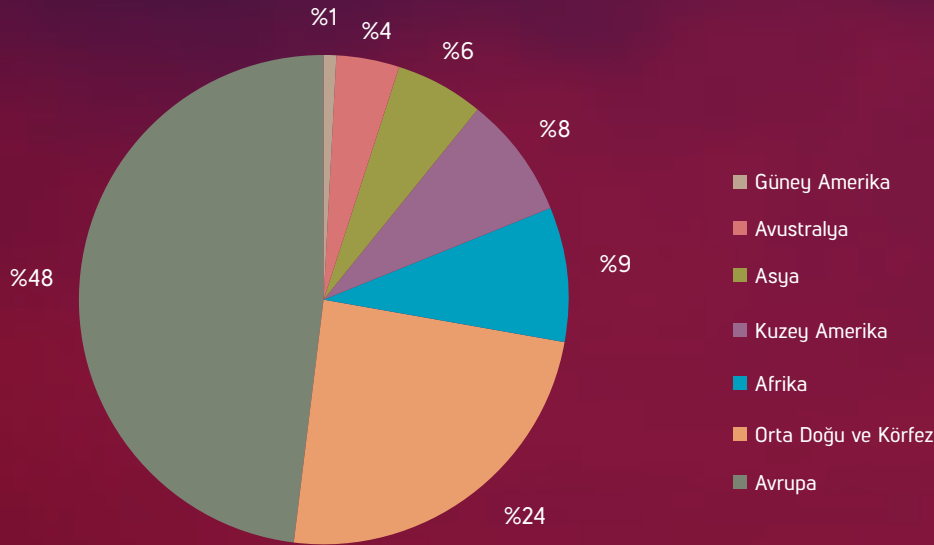
Şekil 7: Bölgelere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2017)

2015 yılına kıyasla 2016 yılında en çok ihracat gerçekleştirilen Avrupa Ülkelerine yapılan ihracat miktarı yaklaşık 1 milyon \$'lık bir artış göstermişken ikinci en büyük pazar konumundaki Orta Doğu ve Körfez Ülkelerine yapılan ihracat, bu ülkelerdeki iç karışıklıklar ve belirsizlikler nedeniyle 6 milyon \$'lık düşüş sergilemiştir.

2015 yılına kıyasla 2016 yılında, Avrupa Bölgesinin

Şekil 8: Bölgelere Göre 2016 Yılı İhracat Oranları (TİM, 2017)

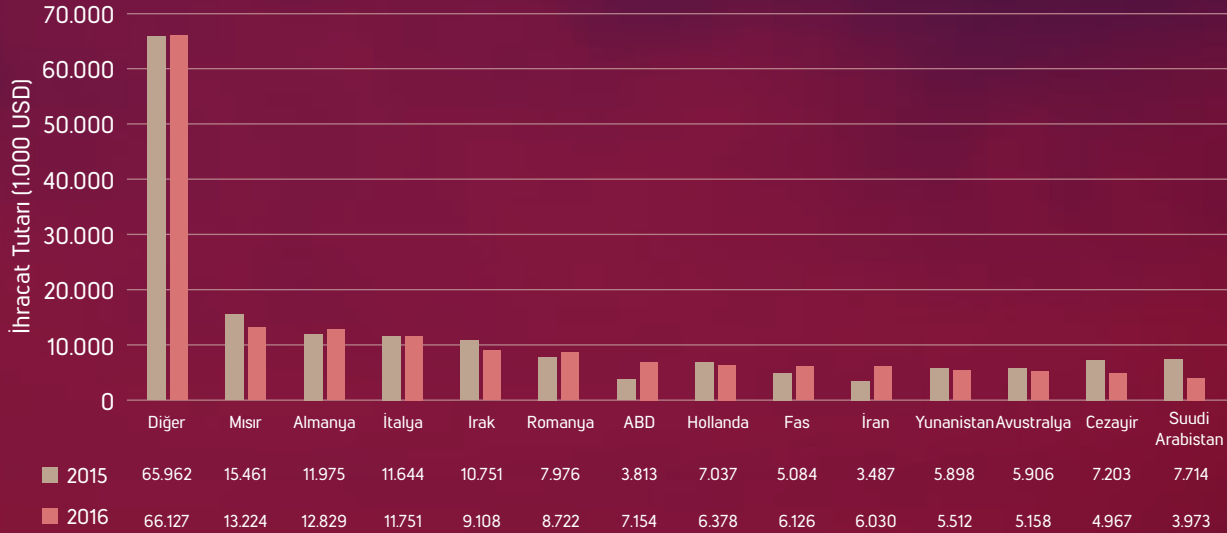

toplam ihracattan aldığı pay %46'dan %48'e, Kuzey Amerika Bölgesinin aldığı pay %5'den %8'e yükseliş göstermiştir bununla beraber Güney Amerika, Avustralya ve Afrika Bölgelerinin toplam ihracattan aldıkları paylarda değişim görülmemiştir. Asya Bölgesi ülkelerine yapılan ihracatın toplam ihracattan aldığı pay %7'den %6'ya, Ortadoğu ve Körfez Bölgesinin aldığı pay ise %27'den %24'e düşmüştür.

2016 yıl sonu verilerine göre en fazla ihracat gerçekleştirilen ülkeler sırasıyla Mısır, Almanya, İtalya, Irak, Romanya, ABD, Hollanda, Fas, İran, Yunanistan, Avustralya, Cezayir ve Suudi Arabistan olmuştur. 2015 yılına kıyasla ihracatın en fazla artış gösterdiği ülkelerden ABD'ye yapılan ihracat %88 (3.3 milyon \$) artışla 7.2 milyon \$'a,

İran'a yapılan ihracat %73 (2.5 milyon \$) artışla 6 milyon \$'a ulaşmış iken, ihracatın en fazla düşüş gösterdiği ülkelerden Cezayir'e yapılan ihracat %31 (2.2 milyon \$) azalış ile 5 milyon \$ olarak, Irak'a yapılan ihracat da %15 (1.6 milyon \$) azalış ile 9.1 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 9: En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler Listesi (TİM, 2017)

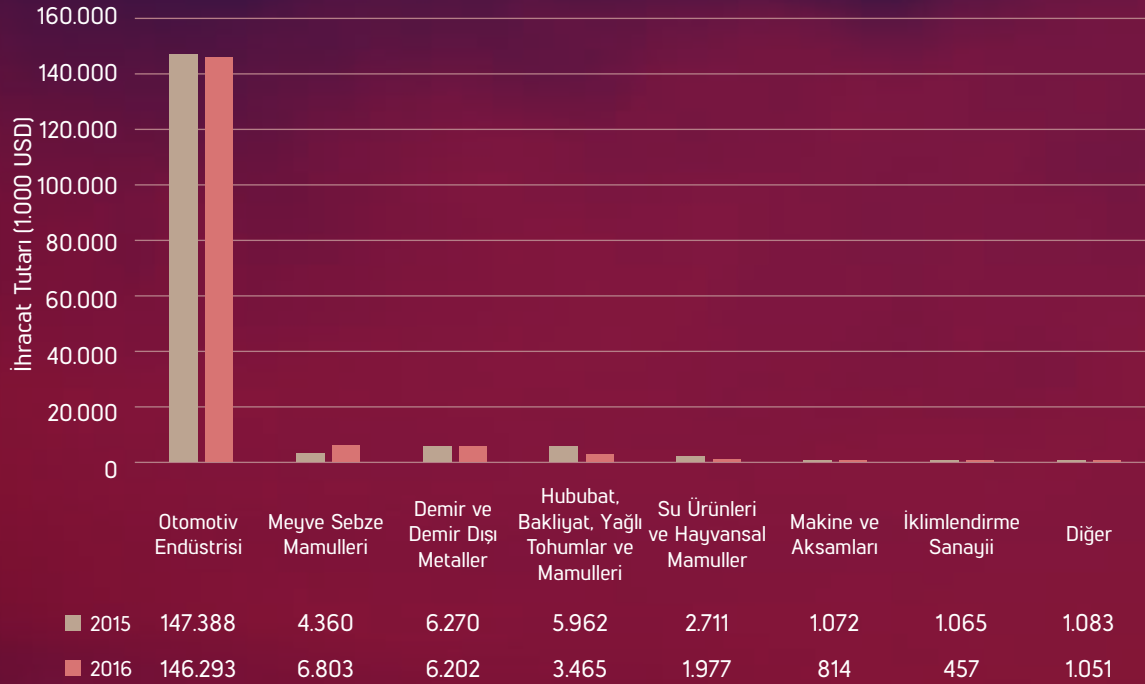

2016 yılında Kırşehir'in ihracat şampiyonu 146 milyon \$ ile Otomotiv Endüstrisi olmuştur. Bu sektörü 6.8 milyon \$ ile Meyve, Sebze Mamulleri, 6.2 milyon \$ ile Demir ve Demir Dışı Metaller sektörleri takip etmektedir.

2016 yılında en fazla ihracat artışı %56 ile Meyve, Sebze Mamulleri sektöründe görülürken, En fazla

düşüş yaşanan sektörler ise sırasıyla %57 ile İklimlendirme Sanayi, %42 ile Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri, %27 ile Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller, %24 ile Makine ve Aksamları sektörleridir. Otomotiv Endüstrisi ile Demir ve Demir Dışı Metaller sektörlerindeki düşüşler ise yüzdesel olarak önemsenmeyecek düzeydedir.

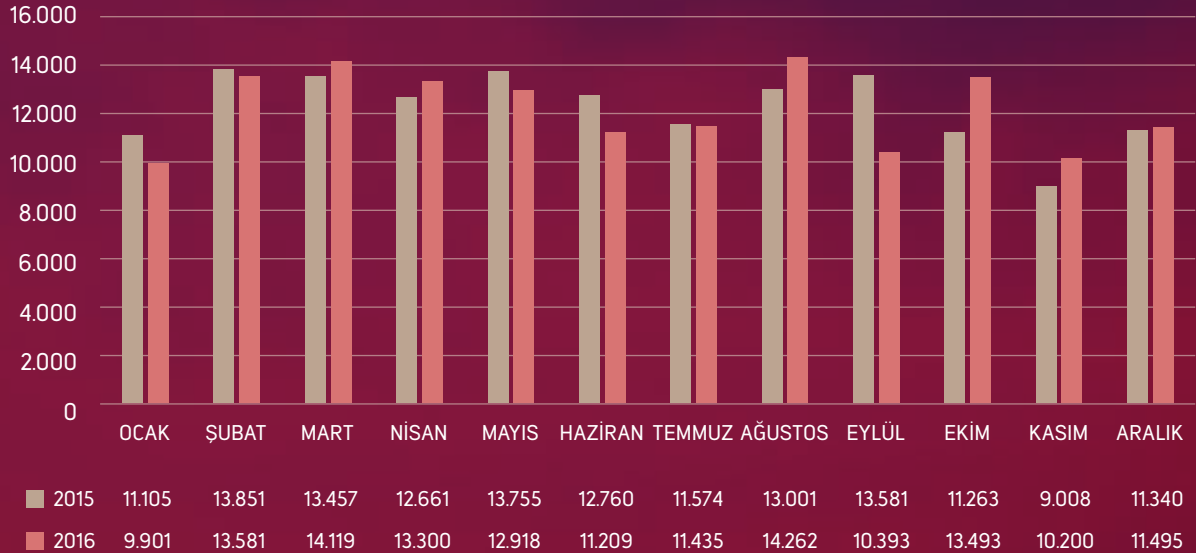
Şekil 10: Sektörlere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2017)

Otomotiv Endüstrisi sektöründen yapılan ihracat miktarının tamamına yakınının Petlas Lastik Fabrikası tarafından yapıldığı öngörülmektedir. İstanbul Sanayi Odası (İSO)'nın Türkiye'nin ilk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesine 2012 yılında 113. ve 2013 yılında da 109. 2014 ve 2015 yılında 107. sıradan girmeyi başaran Petlas Lastik fabrikasının son yıllarda yapmış olduğu ilave yatırımlar ve

pazarlama faaliyetleri ile Türk Lirası bazında hem iç hem de dış satışlarını önemli oranda artırdığı yıllar itibarıyla Kırşehir'in bu sektörden yapmış olduğu ihracatının artış trendinde olduğu görülmektedir. 2015 yılına kıyasla %0,74 oranında ihracat miktarı düşen sektörün, 2010 yılında 118 milyon \$ olan ihracat toplamı %24 oranında artışla 2016 yıl sonunda 146 milyon \$'a ulaşmıştır.

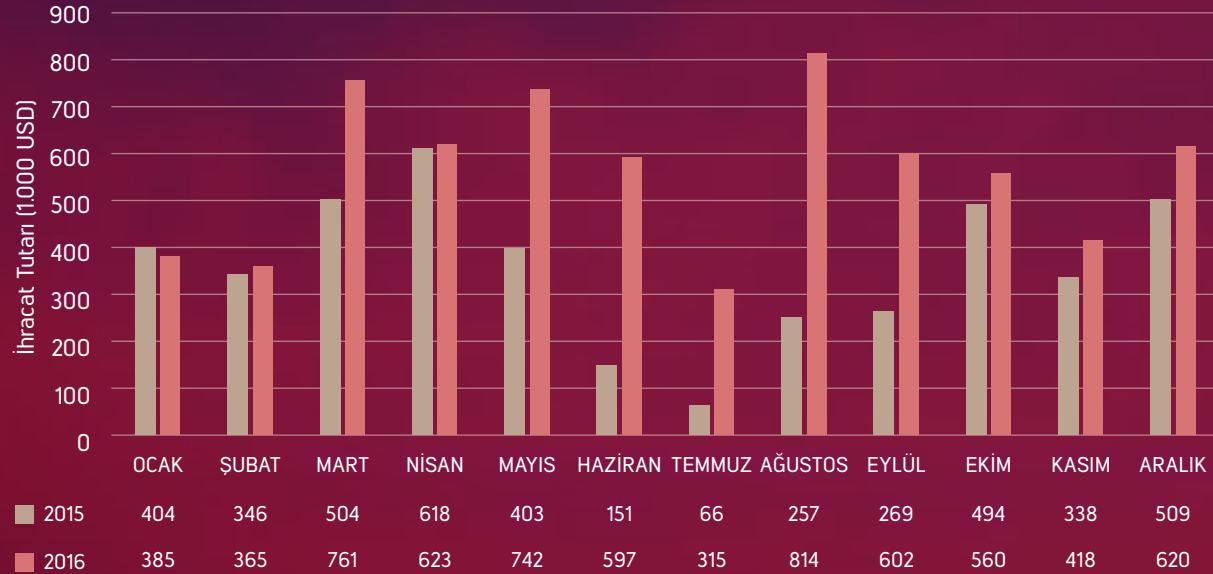
Şekil 11: Otomotiv Endüstrisi Sektörü İhracat Verileri (TİM, 2017)

2016 yılı içerisinde Otomotiv Endüstrisi sektöründen sonra en fazla ihracat Meyve, Sebze Mamulleri sektöründe gerçekleşmiştir. Sektörün ihracat miktarlarına bakıldığında, 2012 yılında 9.4 milyon \$, 2013 yılında 9.9 milyon \$, 2014 yılında 5.6 milyon \$, 2015 yılında 4.4 milyon \$ 2015 yılına

kıyasla %56 oranında artışla 2016 yılında 6.8 milyon \$'lık ihracat yapılmıştır. Meyve Sebze Mamulleri sektörü Kırşehir'in önemli sektörlerinden biri olup son yıllarda yapılan ilave yatırımların etkisiyle bu sektörün önümüzdeki yıllarda da büyümeye devam edeceği düşünülmektedir.

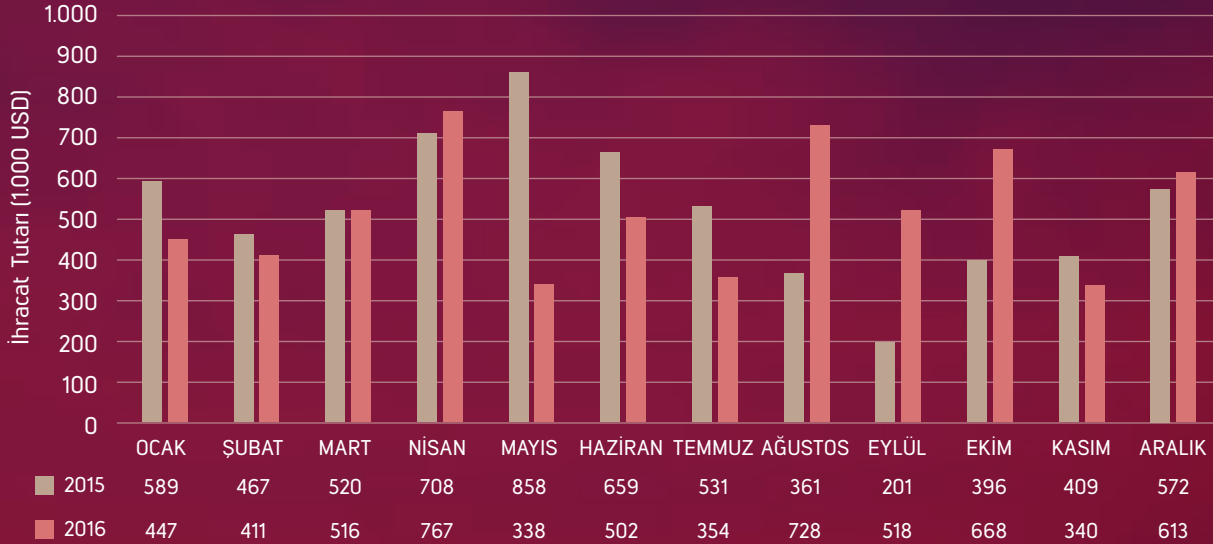
Şekil 12: Meyve Sebze Mamulleri Sektörü İhracat Verileri (TİM, 2017)

Demir ve Demir Dışı Metaller Sektörünün yıllar içerisindeki ihracat tutarları incelendiğinde sektörün ihracatı 2012 yılında 6,5 milyon \$, 2013 yılında 10 milyon \$, 2014 yılında 12 milyon \$ ve 2015 yılında 6,3 milyon \$ ve 2016 yılında ise 6,2 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Sektörün toplam ihracat rakamlarına bakıldığında ise Otomotiv Endüstrisi

ile Meyve, Sebze Mamulleri sektörlerinden sonra en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör olduğu görülmektedir. Sektörün 2016 yılı toplam ihracatı aylık bazda incelendiğinde stabil olduğu söylenebilir bununla beraber yıllar içerisinde dolar bazında ihracatta düşüş eğilimi görülmektedir.

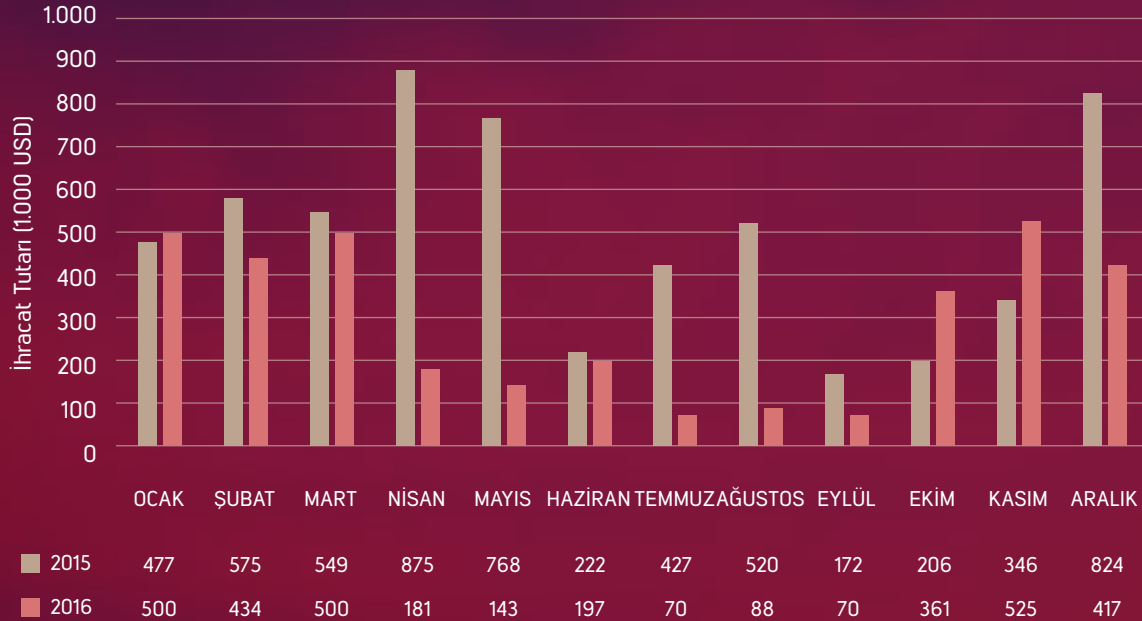
Şekil 13: Demir ve Demir Dışı Metaller Sektörü İhracat Verileri (TİM, 2017)

2012 yılında 2,1 milyon \$, 2013 yılında 4,2 milyon \$, 2014 yılında 7,4 milyon \$, 2015 yılında 6 milyon \$ ve 2016 yılında 3,5 milyon \$ ihracat gerçekleşen Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektörü, 2015 yılına kadar sürekli bir artış trendin de iken 2015 yılından sonra düşüş eğilimine

girmiştir. 2016 yılında ihracatta 2015 yılına kıyasla %42 oranında bir düşüş görülmüştür. Aylar itibarıyla incelendiğinde, hububat ve tarım ürünleri hasat zamanı ihracat düşmekle beraber devam eden aylarda artışlar görülmektedir.

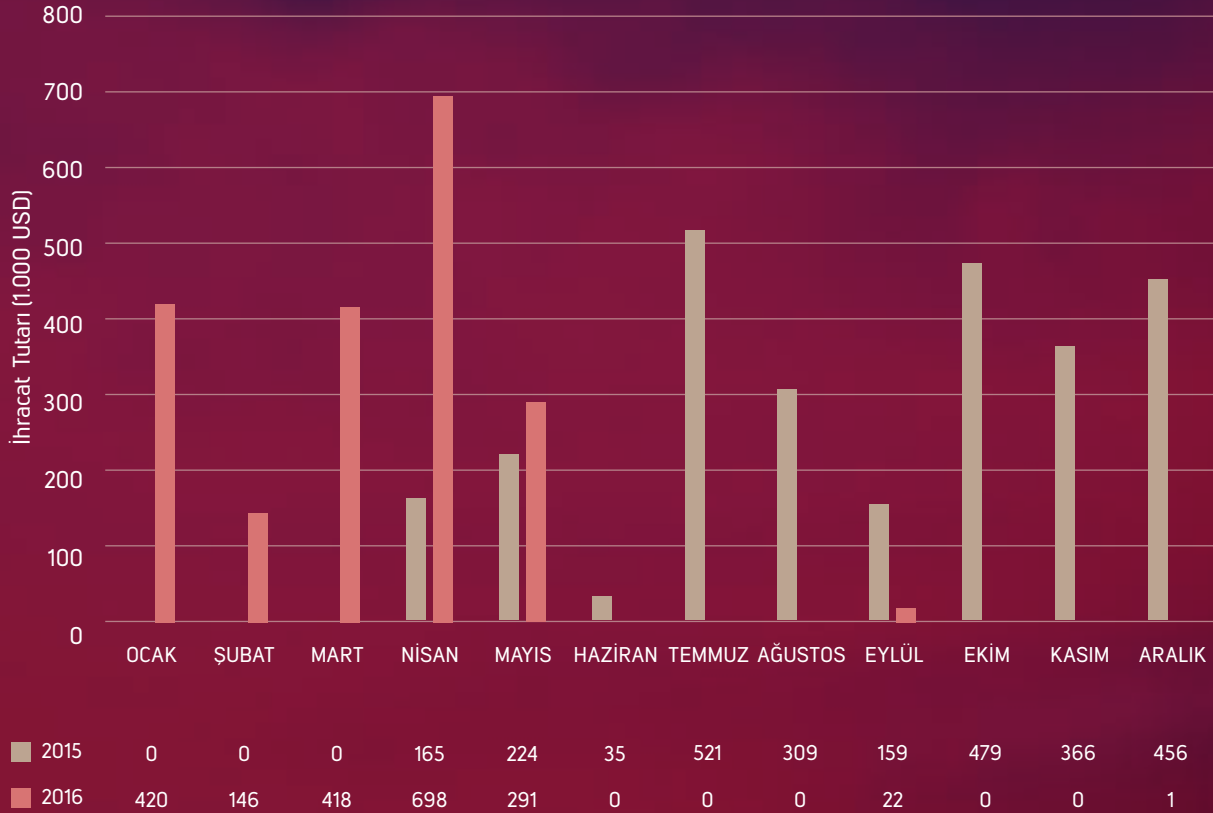
Şekil 14: Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektörü İhracat Verileri (TİM, 2017)

2012 yılında 0.5 milyon \$, 2013 yılında 0.4 milyon \$, 2014 yılında 0.8 milyon \$, 2015 yılında ise 2.7 milyon \$ olan Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller Sektörü ihracatı 2015 yılına kıyasla yaklaşık %27 düşüş

göstererek 2016 yıl sonu itibarıyla 1.9 milyon \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2012 yılından itibaren artış eğiliminde olan Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller Sektörü 2016 yılında düşüş göstermiştir.

Şekil 15: Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller (TİM, 2017)

Sonuç olarak Kırşehir'in toplam ihracat miktarında 2015 yılına kadar düzenli olarak artış görülmekte iken son yıllarda tüm dünyada görülen ekonomik sorunlar ve özellikle ihracatımız da önemli yere sahip komşu ülkelerdeki iç karışıklıklar neticesinde ihracat miktarında bir düşüş söz konusudur. Kırşehir'in ihracat tutarlarını doğrudan etkileyen Otomotiv Endüstrisi Sektöründe faaliyet gösteren Petlas Lastik Fabrikası, hem istihdam anlamında hem de ülkeye döviz kazandırma anlamında Kırşehir'in en büyük sanayi kuruluşudur. Bunun dışında Demir ve Demir Dışı Metaller, Hububat, Bakliyat, Yağlı tohumlar ve Mamulleri ile Meyve,

Sebze Mamulleri sektörleri Kırşehir'in ihracatında etkili ve önemli sektörlerdir.

İhracatın artırılabilmesi ve sürdürülebilir olabilmesi için yeni hedef pazarlara yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesi, rekabet ve yenilik anlamında ürünlerin üretilmesi, var olan pazarların iyileştirilmesi, uluslararası fuarlara katılımın sağlanması, üretici firmalar arasındaki işbirliğinin artırılması, işletmelerde marka bilincinin yerleştirilmesi ve dış ticaret konusunda uzmanlaşmış kalifiye personelin çalıştırılmasının teşvik edilmesi gerekmektedir.

KURULAN – KAPANAN İŞLETME VERİLERİ

4 Kırşehir’de 2016 yılında 68 adet şirket, 5 adet kooperatif ve 94 adet gerçek kişi ticaret işletmesi olmak üzere toplam 167 adet işletme kurulmuştur. Ancak aynı yıl içerisinde 9 adet şirket, 4 adet kooperatif tasfiye olurken 15 adet şirket, 3 adet kooperatif ve 52 adet gerçek kişi ticaret işletmesi kapanmıştır. Son altı yıldaki veriler incelendiğinde bugüne kadar 886 adet işletme ve kooperatif kurulduğu, 205 adet işletme ve kooperatifin tasfiye olduğu ve 520 adet işletme ve kooperatifin kapandığı görülmektedir.

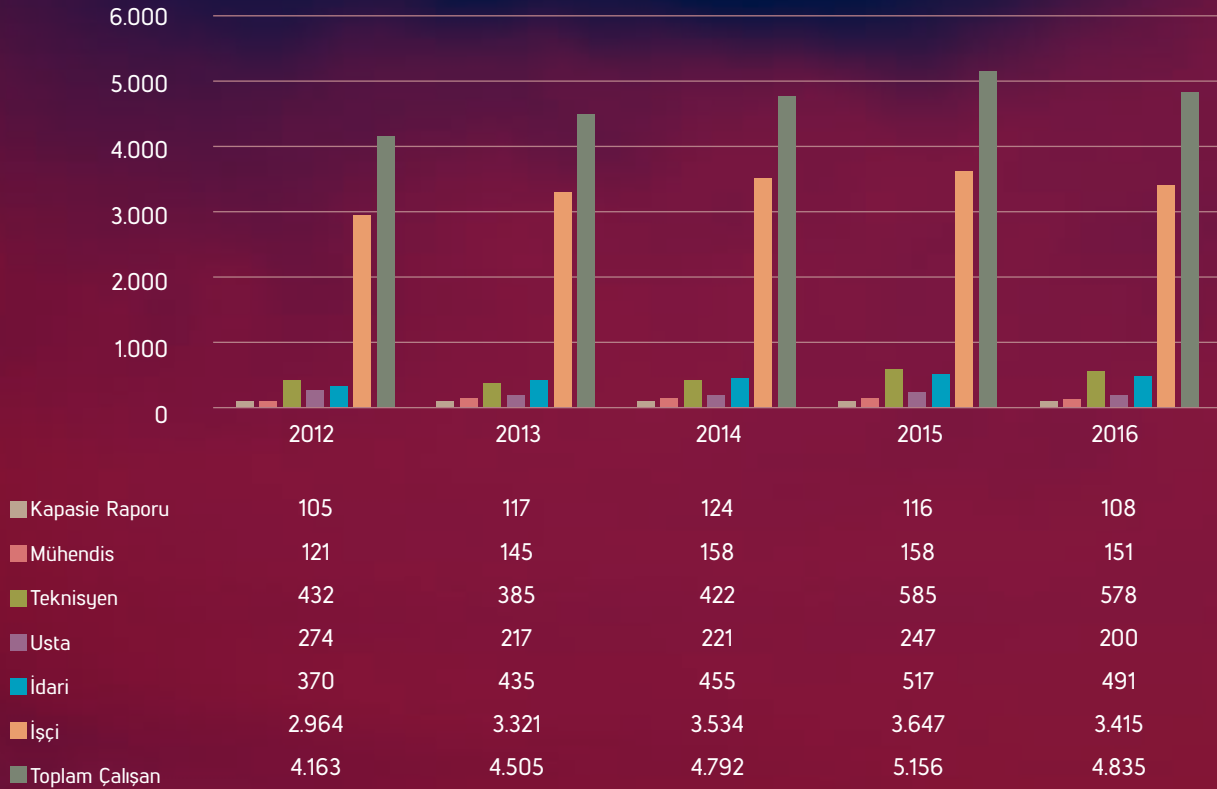
Tablo 1: Kurulan – Kapanan İşletme Verileri (TOBB, 2017)

Yıl	Kurulan			Tasfiye		Kapanan		
	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tic. İşl.	Şirket	Koop.	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tic. İşl.
2016	68	5	94	9	4	15	3	52
2015	74	2	96	10	3	13	6	53
2014	47	0	125	19	7	30	7	58
2013	42	0	75	28	12	41	14	36
2012	32	4	80	49	14	26	9	43
2011	53	3	86	35	15	22	9	83
Toplam	316	14	556	150	55	147	48	325

SANAYİ KAPASİTE RAPORU VERİLERİ

5 Kırşehir’de 2015 yılında Kapasite Raporu sahibi işletme sayısı 116 iken bu sayı 2016 yılında %6,9’luk azalış ile 108’e düşmüştür. 2012 yılından bu yana ise Kapasite Raporu sahibi işletme sayısı %2,9’luk bir artış göstermiştir.

Şekil 16: Yıllara Göre Kapasite Raporu Sahibi İşletme ve Personel Sayısı Değişimi (TOBB, 2017)

2015 yılına kıyasla, 2016 yıl sonu itibarıyla Kapasite Raporu sahibi işletme sayısında ve çalışan mühendis, teknisyen gibi teknik personelin ve diğer personel sayılarında da azalışlar yaşanmıştır. 2012 yılında 121 adet olan mühendis sayısı 151'e, 432 adet olan teknisyen sayısı 578'e yükselmişken ve 274 adet olan usta sayısı 200'ye düşmüştür. Sanayi kapasite raporuna sahip işletmelerin toplam çalışan sayılarına bakıldığında 2012 yılında 4.163 olan çalışan sayısı %16 oranında artış ile 4.835'e ulaşmıştır.

2016 yıl sonu itibarıyla Kırşehir'de Sanayi Kapa-

site Raporuna sahip işletmelerin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla kapasite raporu sahibi işletmelerin sırasıyla 12 adet ile "öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı", 9 adet ile "ekmek, taze pastane ürünleri ve taze kek imalatı", 8 adet ile "çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı", 6 adet ile "inşaat amaçlı beton ürünlerin imalatı" ve 5 adet ile "diğer mobilyaların imalatı" sektörleridir. Kırşehir'de Sanayi kapasite raporu sayılarından da görüleceği üzere sanayi kapasite raporuna sahip firmalar ağırlıklı tarım ve gıda üzerine faaliyet gösteren firmalardır.

YATIRIM TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLAR

Kırşehir’de gerçekleştirilen ya da gerçekleştirilmekte olan yatırım teşvik belgeli yatırımların son 5 yılda toplam sabit yatırım tutarı 2.494 milyon TL’ye ulaşmıştır. 2012 yılında alınan en yüksek tutarlı yatırım teşvik belgesi 473 milyon TL’lik rüzgar enerjisinden elektrik üretimi yatırımı projesi olup, 2012 yılında alınan teşvik belgelerinin toplam sabit yatırım tutarı 496 milyon TL’dir. 2013 yılında alınan yatırım teşvik belgelerinin sabit yatırım toplamı 1.232 milyon TL olup 2013 yılı içerisinde yapılan en büyük yatırım 1.200 milyon TL sabit yatırım tutarı ile doğalgazdan elektrik üretimi yatırımı projesidir.

2014 yılında alınan teşvik belgelerinin toplam sabit yatırım tutarı 60 milyon TL olup en büyük yatırım yaklaşık 40 milyon TL ile özel bir firmaya aittir. 2015 yılında alınan en büyük yatırım teşvik belgesi 525 milyon TL ile özel bir firmaya ait olup bu yıl içerisinde düzenlenen teşvik belgesi toplam sabit yatırım tutarı 580 milyon TL’dir. 2016 yılında al-

nan yatırım teşvik belgeleri incelendiğinde 30 adet yatırım teşvik belgesi düzenlendiği görülmekte olup bu teşvik belgelerinin 22 tanesi güneş enerjisinden elektrik üretimi amacıyla alınmıştır. 2016 yılında alınan yatırım teşvik belgeleri toplam sabit yatırım tutarı 125 milyon TL civarındadır.

6

Tablo 2: Yıllara Göre Yatırım Tutarları (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017)

Yıl	Yatırım Teşvik Belgesi Sayısı	Sabit Yatırım Tutarı (TL)
2012	9	496.336.820
2013	11	1.232.105.248
2014	7	60.219.871
2015	15	580.807.631
2016	30	124.939.776
Toplam	72	2.494.409.346

2016 yılında düzenlenen yatırım teşvik belgeli yatırım sayısı 30 adet olup bu yatırımların destek unsurlarına göre dağılımı Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3: Destek Unsurlarına Göre 2016 Yılında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin Dağılımı (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017)

Destek Sınıfı	Belge Adedi	Yatırım Tutarı (TL)
Genel Destek Unsurları	26	100.396.776
Bölgesel Destek Unsurları	4	24.543.000
Toplam	30	124.939.776

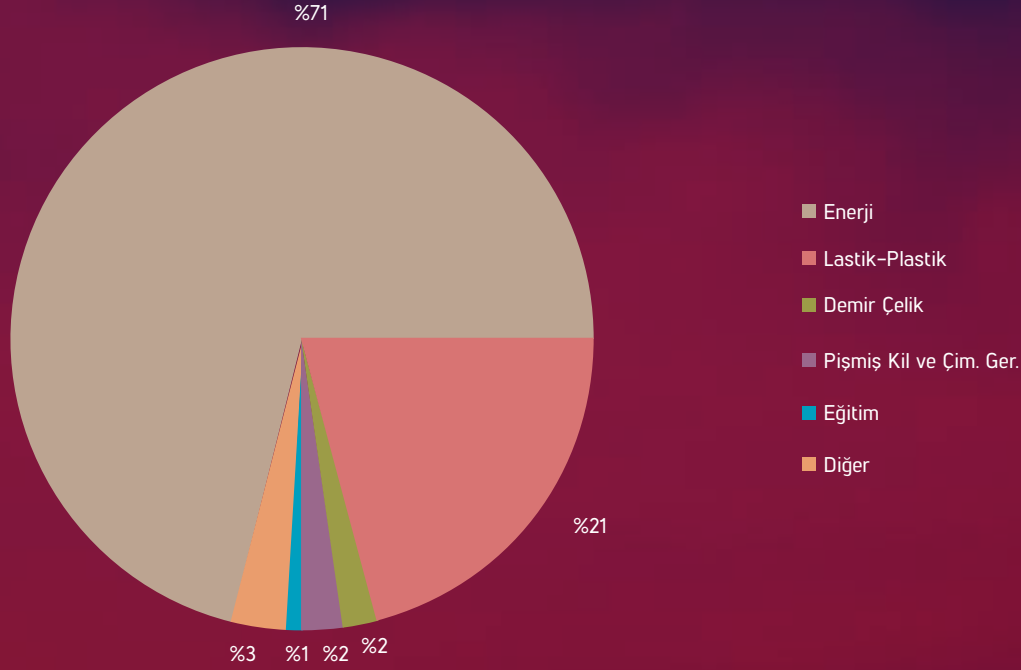
Tablo 4'te görüldüğü üzere son 5 yılda düzenlenen teşvik belgelerinin sabit yatırım tutarı en fazla olduğu sektör enerji olup toplam sabit yatırım tutarı yaklaşık olarak 1.770 milyon TL'dir, bu sektörü sırasıyla 526 milyon TL ile Lastik, 45 milyon TL ile Demir-Çelik, 39 milyon TL ile Pişmiş Kil ve Çimento ile 29 milyon TL ile Eğitim sektörleri takip etmiştir.

Tablo 4: Son Beş Yılda Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017)

Yatırım Sektörü	Sabit Yatırım Tutarı	Yatırım Sayısı
ENERJİ - Enerji	1.769.645.907	31
İMALAT - Lastik-Plastik	526.290.000	2
İMALAT - Demir Çelik	45.168.801	2
İMALAT - Pişmiş Kil ve Çim.Ger.	38.515.000	6
HİZMETLER - Eğitim	29.223.000	6
MADENCİLİK - İstihraç ve İşleme	21.120.000	5
HİZMETLER - Altyapı - Belediye Hizmetleri	15.560.000	4
TARIM - Hayvancılık	14.507.070	3
İMALAT - Makina İmalat	7.100.000	1
İMALAT - Madeni Eşya	5.552.187	1
İMALAT - Gıda ve İçki	5.414.000	2
HİZMETLER - Diğerleri	4.812.950	2
İMALAT - Cam	3.850.000	2
İMALAT - Orman Ürünleri	3.500.000	2
HİZMETLER - Turizm	1.763.870	1
HİZMETLER - Sağlık	1.238.500	1
İMALAT - Dokuma ve Giyim	1.148.061	1
Toplam	2.494.409.346	72

Son beş yılda düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin sektörlere göre sabit yatırım tutarlarının yüzdesel dağılımı ise Şekil 17'de verilmekte olup yatırım tutarları bazında en fazla yatırımın sırasıyla %71 ile enerji, %21 ile lastik, %2 ile demir-çelik, %2 ile pişmiş kil ve çimento ve %1 ile eğitim sektörlerinde gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 17: Son Beş Yılda Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörlere Göre Yüzdesel Dağılımı

2016 yılında düzenlenen 30 adet yatırım teşvik belgesinin sabit yatırım tutarı toplamı 125 milyon TL olup tamamının uygulama yeri Merkez ilçedir. 2016 yılında düzenlenen teşvik belgelerinin 22 tanesi güneş enerjisinden elektrik enerjisi üretimi konusundadır.

Son 5 yılda düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin ilçelere göre dağılımı incelendiğinde en fazla yatırımın 63 adet yatırım ile Merkez ilçeye gerçekleştirildiği veya planlandığı görülmektedir. Akçakent, Akpınar ve Boztepe ilçelerine son 5 yıl içerisinde yatırım amaçlı teşvik belgesi düzenlenmemiş iken Çiçekdağı ilçesine yapılacak yatırımlar için toplam tutarı 16 milyon tutarında 3'ü madencilik, 1'i hayvancılık yatırımları olmak üzere 4 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir. Kaman ilçesine ise toplam sabit yatırım tutarı toplamı yaklaşık 11 milyon

tutarında birer adet hazır beton, belediye hizmetleri ve madencilik alanlarında olmak üzere toplam 3 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiştir. Son 5 yılda Mucur ilçesinde yapılacak yatırımlar için düzenlenen teşvik belgeleri incelendiğinde 1 tanesi 473 milyon TL'lik rüzgar enerjisinden elektrik üretimi yatırımı, 1 tanesinin de kaynak suyu tesisi yatırımı olduğu görülmektedir.

Son beş yılda Kırşehir'de yapılacak yatırımlar için düzenlenen 72 adet yatırım teşvik belgelerinin ilçelere göre dağılımı Tablo 5'te verilmektedir.

Tablo 5: Son Beş (2012-2016) Yıldaki Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların İlçelere Göre Dağılımı (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017)

İlçeler	Toplam Sabit Yatırım (TL)	İthal Makine Teçhizat Tutarı (\$)	Öngörülen İlave İstihdam	Yatırım Sayısı
Akçakent	-	-	-	-
Akpınar	-	-	-	-
Boztepe	-	-	-	-
Çiçekdağı	16.280.000	1.274.938	62	4
Kaman	10.875.000	586.401	18	3
Mucur	477.100.000	109.574.404	45	2
Merkez	1.990.154.346	544.802.024	1.861	63
Toplam	2.494.409.346	656.237.767	1.986	72

Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların türlerine göre dağılımı ise Tablo 6'da verilmektedir. Hem son beş yılda hem de 2016 yılı içerisinde düzenlenen yatırım teşvik belgelerinin tamamına yakını komple yeni yatırımdır. Komple Yeni Yatırım olarak 2016 yılı içerisinde 29 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenirken son beş yılda ise 59 adet düzenlenmiştir.

Tablo 6: Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların Türlerine Göre Dağılımı (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017)

Yatırım Türü	2016	Son Beş Yıl
Entegrasyon	-	1
Komple Yeni Yatırım	29	59
Modernizasyon	1	4
Ürün Çeşitlendirme	-	1
Tevsi	-	5
Tevsi, Modernizasyon	-	2
Toplam	30	72

TURİZM VERİLERİ

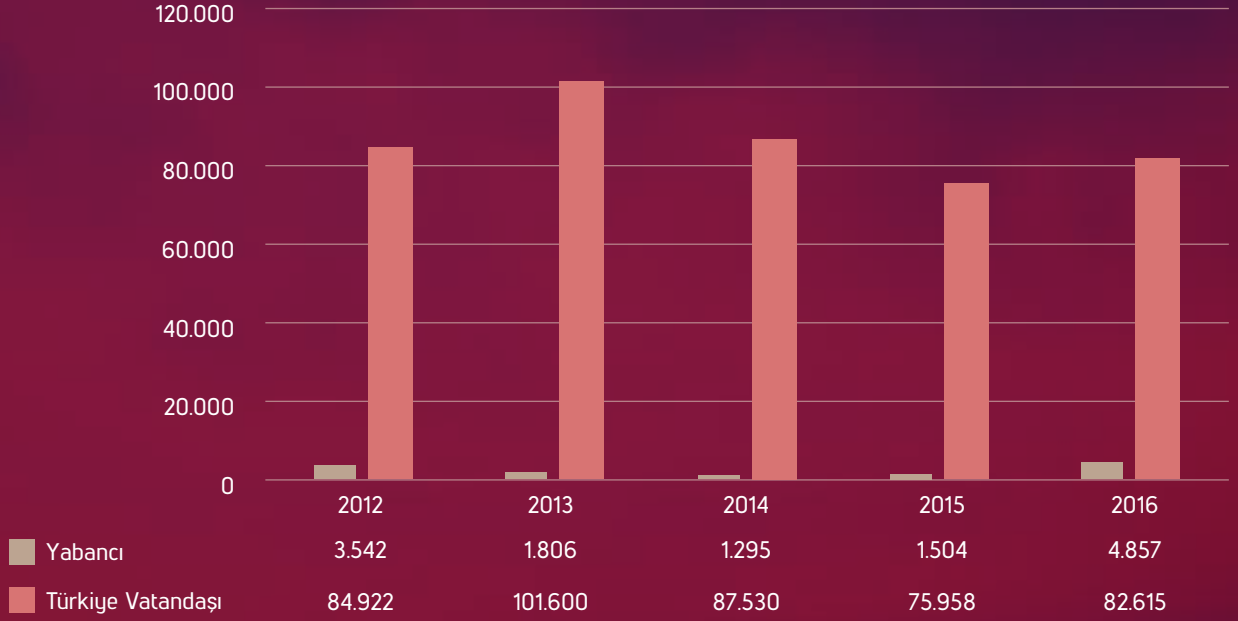
7 Kırşehir'de 2016 yıl sonu itibarıyla 5 adet turizm işletme belgeli, 7 adet ise belediye belgeli olmak üzere toplam 12 işletme hizmet vermektedir. Bu işletmelerin toplam oda ve yatak kapasitesi sırasıyla 704 ve 1.415'tir (Kırşehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, 2017).

Kırşehir'de 2016 yılı sonu itibarıyla 8 adet A Sınıfı Seyahat Acentesi hizmet vermektedir. (Kırşehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, 2017).

Şekil 18'de görüldüğü üzere 2016 yılı içerisinde Kırşehir'i ziyaret eden turist sayısı bir önceki yıla kıyasla %7,4 artış göstermiş ve 87.472 kişi olarak gerçekleşmiştir. Son 5 yıl incelendiğinde turist

sayılarında artış gözlenmemiştir. Son yıllarda Kırşehir'e yapılan jeotermal otel yatırımı ve bu otelin pazarlama faaliyetleri ile ilerleyen yıllarda sağlık turizmi alanında daha çok turistin Kırşehir'i ziyaret etmesi beklenmektedir. Kırşehir'i ziyaret eden yabancı turistlerin ise çoğunluğunun yabancı ülke vatandaşı olan gurbetçi vatandaşlarımız olduğu düşünülmektedir.

Şekil 18: Kırşehir'i Ziyaret Eden Turistlerin Dağılımı (Kırşehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, 2017)

Kaynakça

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), 2017. <http://www.bddk.org.tr>

Kırşehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, 2017.

T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2017.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), 2017. <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat.html>

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), 2017. <http://www.tobb.org.tr>

MERKEZ

Cevher Dudayev Mahallesi, Vatan Cad. No: 42/1 NEVŞEHİR

Tel: +90 384 214 36 66 Faks: +90 384 214 00 46

www.ahika.gov.tr

KIRŞEHİR YATIRIM DESTEK OFİSİ

Medrese Mahallesi 57. Sokak Erođlu-Berk İş Merkezi

No:3/6 Merkez/KIRŞEHİR

Tel: +90 386 212 70 90

www.investinkirsehir.com